

Over **Gods leiding in het leven**

Column,
interview
& meer!

Vereniging

Een Handreiking

Colofon

Contactblad voor de leden van de vereniging
Een Handreiking. Verschijnt viermaal per jaar.

Redactie

Mevr. A. Frens
Mevr. A. Kramer-Nijse
Mevr. H.J. van Leeuwen
Dhr. W. Visser

Redactieadres

2e Barendrechtseweg 191
2991 GK Barendrecht
Tel. 0180 - 55 62 53
E-mail: redactie@eenhandreiking.nl

Vormgeving en layout

NO3 Omnicreatives
www.nummerdrie.nl

Doel

Het geven van een handreiking aan familieleden en andere betrokkenen van psychisch zieken.

De vereniging wil

- Onderlinge contacten bevorderen;
- Advies en voorlichting geven;
- Belangen behartigen.

Grondslag

De grondslag van de vereniging is de Bijbel, waarbij de Drie Formulieren van Enigheid onderschreven worden.

Bestuur

Voorzitter: Dhr. W. Visser, Uddel
Tel. 0577 - 41 37 11
Secretaris: Mevr. M. Linge, Renswoude
Penningmeester: Dhr. J. van Hell, Gouda
Leden:
Mevr. M. Bouwman-Brand, Barneveld
Dhr. J. Haalboom, Rhenen
Mevr. J. Mulder-Neuteboom, Leiderdorp
Mevr. C. Nijse-Boogaard, Barendrecht
Mevr. A.M. Visser, Ede

Secretariaat/administratie

Oude Holleweg 32-A
3927 CL Renswoude

E-mail: info@eenhandreiking.nl

Adreswijzigingen, opzegging van lidmaatschap e.d.
dienen voor 1 oktober schriftelijk doorgegeven te
worden bij het secretariaat.

Contactpersonen 'Luisterend oor'

- Corrie Boogaard
06-22527481 | maandag & donderdagmorgen
- Anneke van Toor
06-17697907 | dinsdag & vrijdag
- Wim Visser
06-51744946 | overige dagen

Comité van aanbeveling

Dr. R. Bisschop, Veenendaal
Dhr. H. van Groningen, Kapelle
Mevr. drs. T.A. Gunter, Sint Annaland
Dr. P.C. Hoek, Putten
Ds. J.M.J. Kieviet, Barendrecht
Ds. G.H. Molenaar, Genemuiden
Ds. J. Roos, Barneveld
Dr. R. Seldenrijk, Zeist
Drs. S. Stoop, Tuil
Ds. J.J. Tanis, Tholen
Dr. J. van der Wal, Dordrecht
Drs. P.A. Zevenbergen, Alblasserdam
Ds. Th.L. Zwartbol, Urk

Giften, bijdragen, legaten, e.d.

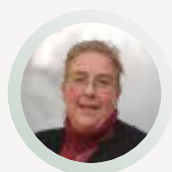
Rekeningnummer:
NL52 RABO 0331 5295 99
Rabobank Ede-Veenendaal
Contributie: € 20,00 per jaar
Testamenteaire beschikkingen ten behoeve van vereniging Een Handreiking kunnen als volgt worden overgemaakt:

'Ik legateer vrij van rechten en kosten een bedrag van
€ aan vereniging Een Handreiking, gevestigd te
Gouda.

De vereniging Een Handreiking staat ingeschreven bij
de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer
40465914.

De inhoud

5	Van de redactie
6	Meditatie - Niet tevergeefs geroepen
8	Interview - God die helpt in nood
12	Column - Goddelijke besturing
14	Terugblik regioavond - Gods leiding in het lijden
19	Pastoraal - Vanuit de spelonk
20	Boekrecensie - Ik ben verstomd...
23	Gedicht
24	Van de voorzitter
26	Regioavonden

“Zoveel vragen, zulke
onbegrepen wegen.”

Van de redactie

Een nieuw blad, in een nieuw seizoen na de zomervakantie. Een blad met een diepe inhoud die alle lezers aan zal spreken. Wie zal zich nooit afgevraagd hebben: 'Wat is nu Gods leiding in mijn leven?' Er kunnen zoveel vragen zijn, zulke onbegrepen wegen. Wat groot dat we daarin dan de Heere mogen volgen en vragen wat Hij wil wat wij doen zullen. Niet in opstand komen, maar stil mogen zijn en het in Zijn hand mogen leggen. Daar mogen we ook van lezen in dit blad, tot troost en bemoediging voor hen waarvan de weg zo moeilijk kan zijn. Wat andere mensen misschien niet eens weten, maar de Heere weet ervan. In dit blad kunnen we de (verkorte) lezing lezen, die gehouden is op een regio-avond in Zeeland. Deze keer vervangt dit artikel Psycho-educatie en actueel. Mooi dat in het interview zo open gesproken wordt over de zorgen, maar ook over de zorg van de Heere voor dit gezin. En een boekbespreking van een zeer onderwijzend boek,

wat gelezen en herlezen zou moeten worden.

In oktober zijn weer heel veel regio-avonden gepland. We hopen van harte dat deze avonden goed bezocht mogen worden. Om de lezingen te horen, maar ook om steun te hebben aan elkaar! Ook de datum van de landelijke dag is bekend: zaterdag 15 november D.V. en we hopen weer heel veel mensen te mogen ontmoeten. In het gedicht is de inhoud van het blad zo prachtig verwoord door ds. B. Smytegelt!

We wensen alle lezers in moeite en zorg wat er staat in Psalm 62:6

'Doch gij, o mijn ziel, zwijg Gode, want van Hem is mijn verwachting'

Adrie Kramer
Redactielid

Meditatie

Niet tevergeefs geroepen

‘Ten dage als ik riep, zo hebt Gij mij verhoord; Gij hebt mij versterkt met kracht in mijn ziel.’

Psalm 138:3

Vertrouwen op God

We horen in deze psalm David God loven vanwege Zijn goedheid en waarheid, aan hem bewezen. Hij profeteert dat de koningen der aarde de Heere zullen loven, met de belijdenis als vrucht van hun vertrouwen op God. Dat onderscheid komt in de vrucht openbaar. Of wij koning zijn of onderdaan; rijk of arm; oud of jong; klein of groot; welk beroep wij uitoefenen, welk ambt wij bekleden; dan is er geen onderscheid bij de Heere, want Hij ontfermt Zich diens Hij wil, en verhardt dien Hij wil.

Die zullen Hem loven met hun gehele hart en in aller tegenwoordigheid Gode psalmzingen, zonder schroom en zonder vrees: diegenen die mogen bukken en buigen naar het paleis Zijner heiligheid. Dat is: met hun aangezichten naar de ark toe, die in het huis des Heeren stond. Zo deed Hizkia, toen hij krank werd tot stervens toe en hij de boodschap van de profeet Jesaja ontving: ‘Alzo zegt de HEERE: Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, en niet leven.’ Dan lezen wij (Jes. 38:2): ‘Toen keerde Hizkia zijn aangezicht om naar den wand, en hij bad tot den HEERE.’ Gelijk een kraan of zwaluw, zo piepte hij, hij kirde als een duif; zijn ogen verhieven zich omhoog, en hij bad: ‘O HEERE, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg.’

Voor dezulken gelden de woorden van onze overdenking: ‘Ten dage als ik riep, zo hebt Gij mij verhoord; Gij hebt mij versterkt met kracht in mijn ziel.’ Zulk een bidder laat de Heere niet tevergeefs roepen. Want we lezen: ‘Het gebeurde nu als Jesaja uit het middellof nog niet gegaan was, dat het woord des HEEREN tot hem geschiedde, zeggende: Keer weder en zeg tot Hizkia, den voorganger Mijns volks: Zo zegt de HEERE,

de God van uw vader David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien. Zie, Ik zal u gezond maken; aan den derden dag zult gij opgaan in het huis des HEEREN’ (2 Kon. 20:4, 5).

Ernstige drangreden

Dit is de weg; wandel in dezelve. Om deze lofzang onzen God te zingen, bij dagen en bij nachten. David zegt in Psalm 55 vers 17 en 18: ‘Mij aangaande, ik zal tot God roepen; en de HEERE zal mij verlossen. Des avonds, en des morgens, en des middags zal ik klagen en getier maken; en Hij zal mijn stem horen.’ Daarmee wil hij zeggen dat hij niet zal ophouden, maar God met zijn dagelijkse gebeden lastig zal vallen. Dat is juist muziek in de oren van de heilige, hoge Majesteit, Die ‘niet moede noch mat’ wordt, Die niet slaapt of sluimert, maar zelfs het geroep der jonge raven hoort!

Het geeft een ernstige drangreden te kennen, dat

*Ten dage als ik
riep, zo hebt Gij
mij verhoord*

we de Heere nodig leren krijgen nu we nog zijn in de welaangename tijd en in de dag der zaligheid. Eer het besluit bare, want de dag gaat als kaf voorbij. Eer de nacht komt, wanneer niemand werken kan. Dan is onze genadetijd voorbij, en moeten wij voor Gods rechterstoel verschijnen om rekenschap te geven van ons rentmeesterschap. De mens van nature weet niet te bidden gelijk het behoort; biddeloos en dankeloos zijn wij door de zonde geworden. Dan heeft de mens voornamelijk zijn eigen eer op het oog en is hij een liefhebber van zichzelf. Hij ziet niet het doel waartoe de Heere hem in zulke wegen brengt, namelijk om hem te doen uitdrijven tot Hem, Die de Gever van het ware en oprechte gebed is en blijft. Want zonder Hem kunt gij niets doen, het komt alles voort uit die biddende en dankende Hogepriester; Hij zucht door Zijn Geest in de harten van Zijn uitverkoren kinderen met onuitsprekelijke zuchtingen.

Kracht in de ziel

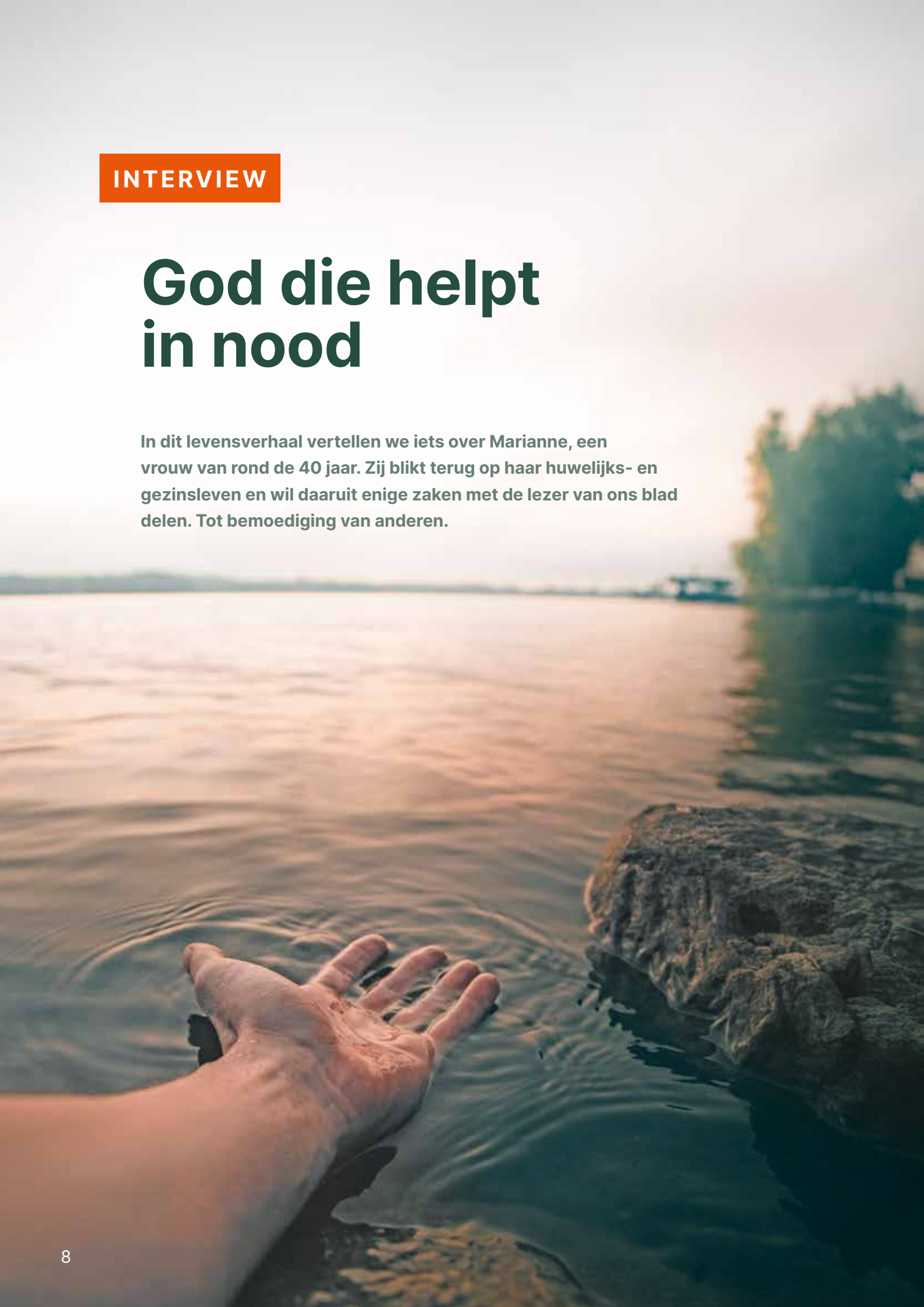
Als David eraan denkt hoe God hem altijd geholpen en bijgestaan heeft, zo wekt hij zichzelf en al Gods gunstgenoten op om Hem dank te bewijzen voor Zijn goedheid. Daarna belooft God hem die goedheid bij voortduur te doen ondervinden, omdat Hij onveranderlijk is, waardoor hij versterkt wordt met kracht in zijn ziel. David is aan de weet gekomen dat hij een ziel heeft,

voor een eeuwigheid geschapen. Geschapen om te leven en te loven; geboren om te sterven en te vloeien. Een vloek geworden door de diepe val in Adam. Heiden in het vlees; zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls, vreemdeling van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende, en zonder God in de wereld. Maar hij mocht, uit genade, in die tweede Adam, in Christus Jezus, nabij gebracht worden, door het bloed van Christus, Gods Zoon, dat reinigt van alle zonden. Hoe donker dan ook ooit Gods weg moge wezen, Hij ziet in gunst op die Hem vrezen.

*Hoe groot, hoe vreeslijk zijt G' alom,
Uit Uw verheven heiligdom,
Aanbidd'lijk Opperwezen!
't Is Israels God, Die krachten geeft,
Van Wien het volk zijn sterkte heeft.
Looft God; elk moet Hem vrezen.
Ps. 68:17*

Ds. R. Bakker

**Predikant Oud Gereformeerde Gemeente in
Nederland te Alblasserdam**

A hand is reaching out of the water, palm up, towards a large, dark rock in the foreground. The water is calm with gentle ripples. In the background, a lake stretches to the horizon under a soft, hazy sunset sky. A small boat is visible in the distance on the right. The overall mood is peaceful and contemplative.

INTERVIEW

God die helpt in nood

In dit levensverhaal vertellen we iets over Marianne, een vrouw van rond de 40 jaar. Zij blikt terug op haar huwelijks- en gezinsleven en wil daaruit enige zaken met de lezer van ons blad delen. Tot bemoediging van anderen.

Liefdevol gezin met extra zorg

De Heere gaf haar een lieve man en zes kinderen. Inmiddels zijn alle kinderen pubers. De oudste zit i.v.m. studie doordeeweeks op kamers, de anderen wonen nog thuis. De man van Marianne heeft werk in de techniek. Marianne vertelt: 'Er mag gelukkig in ons gezin veel liefde zijn. We zijn een creatief gezin met muziek, techniek, of tekenen. Er wordt hier veel handwerk bedacht en gemaakt. Dat is iets waar ik erg van geniet. Ze kunnen heerlijk bezig zijn, zonder dat ik er veel aan moet sturen. Nou ja, bij het opruimen dan. Wat in ons gezin moeilijk was en nog wel is, is dat een paar kinderen veel sturing nodig hebben als het gaat over plannen en overzicht houden over de dagelijkse dingen. Dit geldt ook voor contact maken met vrienden en familie, taak- of verantwoordelijkheidsbesef, en het besef van wat is gezag. Voor ons als opvoeders kost dat extra energie in vergelijking met een 'normaal' gezin, omdat de dingen die je aanleert geen automatisme voor de kinderen worden. Alles moet letterlijk worden aangeleerd en dan steeds herhaald worden.'

Gods leiding

In dit alles mag Marianne Gods leiding in haar leven ervaren. Ze denkt dat er niets voor niets gebeurt in ons aller leven. Op een later tijdstip mocht ze zien dat ze werd voorbereid op deze gezinstak. Al heel jong mocht ze de Heere vrezen. Als kind besepte ze dat niet zo, want ze dacht dat alle kinderen die over de Heere hoorden, van Hem hielden en bij Hem hoorden. Echter de Heere zorgde voor wegen waarin ze Hem steeds nodig had. Dicht aan de Troon, voor de tijdelijke zaken en voor haar ziel. Marianne geeft aan: 'De Heere is echt de beste Raadgever, ook voor kinderen, en heeft een nauw oog op hen. Achteraf zie ik Zijn leiding en bescherming in die kindertijd.' Toen ze al een poos getrouwd waren, vond Marianne een certificaat. Ze was het al lang vergeten, maar ze had blijkbaar ooit een cursus over autisme gevolgd. Wat een goed bestuur, dit zou ze nodig hebben. Enkele van hun kinderen hebben te maken met autisme/ADD. Vooral in het begin toen ze nog klein waren, was het moeilijk. Er gebeurden zoveel onverwachte en ook gevaarlijke dingen. Geen dag was hetzelfde. Als Marianne dacht: Nu weet ik het, morgen moet ik het zo en zo aanpakken, dan bleek de volgende dag weer een heel ander probleem te spelen. Daaruit leerde ze dat ze het dagelijks van de Heere moest verwachten. Dan vroeg ze of Hij haar door de Heilige Geest wilde leren opvoeden, en of Hij wilde geven dat de kinderen ook door Hem mochten leren luisteren. Contact was er vaak niet vanzelf. Marianne leerde daardoor zichzelf

“De Heere is echt de beste Raadgever”

kennen, als het gaat om ongeduld, drift, enz. Dat het moeilijk was om te erkennen: Ja, dat leeft in mij. 'Weent over uzelf en over uw kinderen...' Maar ook was het een oefenschool van geduld.

Leven met autisme

Zo lag het geestelijk onderwijs vaak dicht bij het dagelijkse leven. Ook de versjes die ze dan samen leerden: Hij redt mij keer op keer. Marianne hoorde hun kind een keer zingen na ontzettend moeilijk gedrag: Hij hoort mijn stem, mijn smekingen, mijn huilen. Dat vertederde haar weer en versterkte haar om verder te gaan. Dan kon ze het weer aan. Toch kwam er een dag dat het gedrag echt veel te moeilijk werd om mee om te gaan. Ze moest erkennen dat het thuis niet meer ging en er opvang gezocht moest worden. Wat was het moeilijk om te weten wat de weg van de Heere was. Het ging zo tegen het moederhart in. Maar ook toen was de Heere er met Zijn Woord en troostte haar en boog haar over voor Zijn wil: Vader wat U wilt, is goed. Ze mocht hun kind aan Hem overgeven, in het geloof dat Hij als een Vader voor hem zorgen zou. Marianne vertelt: 'Vanaf toen begreep ik een klein beetje wat er staat van Hanna, toen ze Samuël bij de tempel bracht: Daarom heb ik hem ook den HEERE overgegeven, al de dagen die hij wezen zal. Elke dag dus. Elke dag hem aan de Heere overgeven, de opvoeding overgeven, de zorg, de pijn ervan overgeven. Er begon, heel dubbel, een rouwproces.' Helpend was als ze mochten bedenken: We, de opvang en wij, voeden samen op. Als man en vrouw samen veel mogen overleggen, mag en zal dat samen opvoeden er ook zijn. In de jaren erna, als er weer hele moeilijke momenten waren, was de Heere opnieuw nabij. Eens moest Marianne haar oudste kind naar een fijn nieuw adres brengen. Dit was zo'n onmogelijke opgave

voor haar. Maar de Heere gaf moed en kracht om het te doen. Echter weer terug in de auto werd het te zwaar. Marianne kon niet verder. Ze zette de auto stil langs de weg. Daar mocht ze haar hart voor de Heere uitstorten. En toen begon het van binnen in haar te zingen: Psalm 84: 2. Vooral de regels: Bij U mijn Koning en mijn God, verwacht mijn ziel een heilrijk lot en verder, gingen in haar hart leven. Zo mocht ze letterlijk zingend weer verder gaan. Marianne las in die tijd in haar dagboek van ds. Octavius Winslow een zin met deze strekking: Hebt u uw Izak af moeten staan aan Hem? Hij geeft Zichzelf ervoor terug. Ja, zo worden de rouwdragenden door Heil verheven. Marianne: 'Zulke zinnen ging ik ineens doorleven'.

Samen opvoeden in afhankelijkheid

Haar man vond het heel moeilijk om met het autisme om te gaan. Het gedrag gaat vaak zo in tegen het ouderlijk gezag. Hij zorgde vaak voor de andere kinderen. Zo mochten we het samen redden. Hij heeft ook altijd geholpen bij het naar bed brengen en bijvoorbeeld huiswerk overhoren. Hij is een doener, maar vertelt ook elke dag uit de Bijbel aan de kinderen.

Maar haar man was overdag aan het werk en de hulpverlening was er een uurtje in de week. Ja, dan komen er nog heel veel uren opvoeding die door een moeder alleen gedaan moeten worden. Marianne: 'Dat kon en kan niet zonder Zijn hulp en nabijheid. Ik ben de Naam van de Heere Jezus gaan spellen: En men noemt Zijn Naam Wonderlijk, en wondervol, Raad voor radelozen, Sterke God in Wie alle kracht is, Vader der eeuwigheid, Die eeuwig zorgdraagt, Vredevorst, Die Vrede geeft en laat, in Hem. Hij draagt mij (ook in het dagelijkse leven) en mijn zonden draagt Hij weg. Hij is de Schaduw (Man) aan de rechterhand. Dus dwars door alles heen is er steeds weer Zijn rijke onderwijs, en mogen we bemoeidigd onze weg gaan. Hem komt alle eer toe'.

Leren omgaan met schuld en vergeving

De kinderen konden nooit sorry zeggen. 'Als je niet oppast, worden de dingen dan niet goedge maakt. Toch probeerden we het onze kinderen aan te leren. Schulderkenning is niet fijn, maar wel nodig. Het is nodig dat het goed wordt gemaakt, zodat je weer vrij met elkaar om kunt gaan. Als het opstapelt, wordt de frustratie zo hoog. Schuld erkennen en elkaar vergeven; wat is in stilte je kind vergeven - voordat het om vergeving vraagt - nodig. Ook de gezinszonden moeten we elke avond belijden voor Hem. Zijn bloed is onmisbaar. Marianne geeft aan dat het inmiddels wat rustiger in het gezin is geworden.

“Schuld erkennen en elkaar vergeven”

Bij een terugblik op alles ziet Marianne praktische dingen (opmerkingen) van mensen waar ze steun aan gehad heeft. Ze dacht vaak: Ik kan het niet alleen, ik heb de Heere nodig. Toen kwam er een keer een ouderling op bezoek, en die zei iets waar ze veel aan heeft gehad om dingen beter te kunnen onderscheiden: 'Geestelijke zaken moeten geestelijk opgelost worden, en praktische zaken moeten praktisch worden opgelost.' Hulp aanvaarden werd voor mij toen een stuk makkelijker, want de zorgvraag voor onze kinderen was te zwaar voor een mens alleen.

Hulp van buitenaf als onmisbare steun

Haar man en zij hebben veel geleerd van het boek: "Geef me de 5" van Colette de Bruin, een heel praktisch toepasbaar opvoedboek bij autisme, en de ouderbegeleiding van Fides en later Eleos daarbij. Ook een training van de kinderen als het gaat om gezag/emotieregulering was steunend.

Verder hadden ze iemand die een paar dagen in de week bij hen thuis met één van de kinderen kwam eten. Voor de rust aan tafel en aandachtverdeling was dat heel fijn!

Daarnaast hebben ze veel gehad aan mensen die eens per week een kind apart een dagje of morgen op kwamen halen voor een spel of om voor te lezen. Later kregen ze meer officiële opvang en een pleeggezin. Wat heeft dit gezin veel voor hen betekend! Verder kwam er één keer in de twee weken een meisje helpen bij het huishoudelijk werk. Voor het meisje was het stage, dus zodoende konden ze elkaar helpen.

Ook zijn ouders van beide kanten hen altijd tot steun geweest, vooral door een luisterend oor te bieden, maar ook af en toe door kind(eren) op te vangen als het nodig was. En de logeerweekjes bij hen waren voor hun kinderen echt een feest! Daarnaast hadden ze een adresje waar ze altijd binnen konden lopen.

Ontspanning en herstelmomenten

Tijd voor ontspanning? Marianne kon er voor haar gevoel in de drukte geen tijd voor vinden. Toch was het wel nodig en heeft ze dit ook meer en meer geleerd. Een mooi boek, als ze niet te moe was, hielp haar te ontspannen. Ze denkt hierbij ook aan de fijne koffiemomentjes op de bank, 's morgens, als ze uit de kinderbijbel voorlezen en zongen. Van een lange autorit, alleen, kon ze ook tot rust komen.

Later, toen de kinderen allemaal op school zaten, kon ze 's morgens gemakkelijker ergens heen of zomaar in haar eentje fietsen. Op andere dagen als ze niet weg hoefde, kon ze alleen thuis zijn. En dat alles heeft geholpen om meer tot rust te komen.

In het gezin zetten ze vaak in huis en in de auto een mooie cd op, waardoor ze allen ook veel versjes leerden kennen. Dit zorgde voor ontspanning. Marianne en haar man probeerden hun kinderen zo min mogelijk tijd achter het computerscherm te laten doorbrengen. Alleen voor schoolgebruik werd de computer ingezet, en dat hielp tegen escalaties.

Verder waren er de ontspannen gezinsmomentjes, samen naar het bos of water.

Henriët van Leeuwen
Redactielid

BOEKENTIPS VAN MARIANNE

Marianne geeft nog wat titels van boeken door. Kort vertelt ze daarin wat haar heeft aangesproken:

De Bijbel

De Heere geeft vaak een woord op Zijn tijd, zo gepast op de situatie.

Verwonderd omzien

John Flavel

Het leerde me over de voorzienigheid van God in mijn leven.

Het kromme in het levenslot

Thomas Boston

Gods weg en bestuur ook in moeilijke tijden.

En liefderijk geneest

Verschillende schrijvers

'Versier mijn hart met lijdzaamheid, opdat ik niet tegen U murmurere, noch Uw rechtvaardige oordelen beschuldig, maar Uw ondoorgronde-lijke wijsheid erken, waardoor Gij deze (krankheid) moeilijke wegen tot bevordering van mijn zaligheid kunt en wilt besturen en schikken.

Morgengedachten

Octavius Winslow

Hij schrijft en hiermee wil Marianne afsluiten: 'Dank God voor alles wat u tot de Troon brengt.'

Column

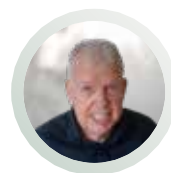
Goddelijke besturing

Stilstaan bij Gods leiding. Bij het overdenken hiervan, kunnen veel gevoelens naar boven komen. Soms komt oud zeer weer naar boven. Periodes waarin men zich verlaten of onbegrepen gevoeld heeft. Op het ene moment kan een kind van God zich geliefd voelen en het wonder niet klein krijgen dat God omgezien heeft naar zo'n 'dode hond'. Dan kan er diepe dankbaarheid beleefd worden; waarom was het op mij gemunt? De gewone weg is dat er iets van zonde in het leven gevonden wordt, waardoor Gods Geest het hart gaat bewerken. Steeds meer komen allerlei zonden openbaar. Soms ook verborgen zonden. Het navolgen van Christus is het verlangen van het hart. Als dit verflauwt, is het net een dorre boom, waar takken van gesnoeid moeten worden. Door takken te snoeien wordt een boom sterker en loopt nieuw leven in het voorjaar uit. Snoeien doet pijn. Zo zijn kastijdingen in het leven ook pijnlijk. Maar een gesnoeide boom kan meer vrucht dragen zoals geloof, liefde, hemelse gezindheid en zelfverloochening. Christus wordt een persoonlijke Borg en Toevlucht. Men kan gemakkelijk terugvallen in oude of nieuwe zonde. Belangrijk is dan om niet in innerlijke wroeging en schuldgevoel te blijven hangen en onszelf af te sluiten, maar tot Christus te vluchten. Buiten zichzelf leren kijken naar Hem Die de grootste van de zondaren wast en reinigt door Zijn dierbaar bloed. Als deze basis er door genade mag zijn, kan men ook verzekerd en vol vertrouwen zijn. Hun leven ligt veilig in Zijn hand. Dit betekent niet dat er geen nieuwe kastijdingen kunnen komen. Met alle

levensgebeurtenissen kunnen we in het dagelijks leven onder leiding van de Grote Herder deelnemen aan het maatschappelijk leven en gezinsleven. We zijn geboren om Christus de eer te geven. Maar we zijn geneigd om te verlangen naar rust en vermindering van de last van het kruis. Dit is een natuurlijke begeerte. Zolang deze begeerte niet dwingend is, maar onderworpen aan Gods leiding, wordt dit door Boston niet als zonde benoemd. Een mens wordt ook door opvoeding en persoonlijkheid gevormd, wat mede bepaalt hoe we reageren op omstandigheden. Verstand en gevoelsleven beïnvloeden het denken en reflecteren op allerlei momenten. We weten dat God alles bestuurt en dat er bij een mens geen haar van zijn hoofd kan vallen zonder de wil van de hemelse Vader.

Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben.

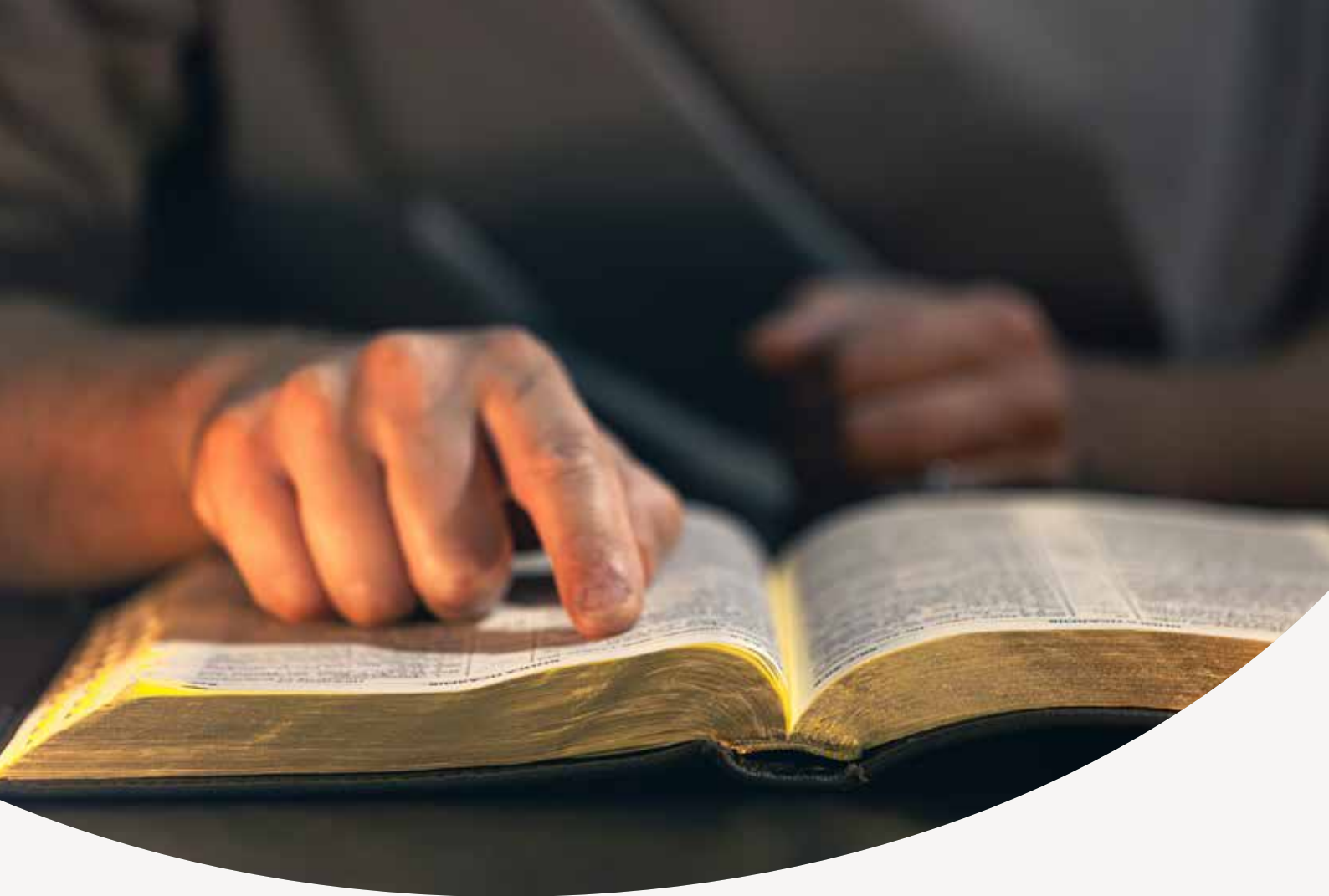
Zij zijn alle morgen nieuw, Uw trouw is groot
Klaagliederen 3:22,23

Ton Vogelaar
Redactielid

A photograph of a small red boat with a white interior, floating on a calm body of water. The boat is positioned near a shoreline with dense green trees and reeds. The water reflects the surrounding greenery and the boat. The sky is overcast.

“We weten dat God
alles bestuurt en
dat er bij een mens
geen haar van ons
hoofd kan vallen
zonder de wil van
de hemelse Vader.”

Terugblik regioavond
Gods leiding in het lijden
Het lijden in Bijbels licht

In dit themanummer past precies de lezing die ds. M. Karens hield in de regio Zeeland, te 's-Gravenpolder. Van hem mochten we de (ingekorte) lezing plaatsen in ons blad.

Wat is lijden?

In het dagelijks leven zijn er allerlei variaties van lijden. Verdriet, pijn, zorgen, rouw, verlies, onherstelbare schade aan dingen of mensen, lichamelijk of psychisch lijden.

Thomas Boston schrijft in het voorwoord van zijn 'Het kromme in het levenslot':

"De mens wordt schreiend geboren, gaat klagend zijn weg en verlaat teleurgesteld het verblijf hier beneden. Het is alles kwelling en ijdelheid. Op Uw zaligheid wacht ik, o Heere!"

De oorzaak van alle lijden

Waarom is er lijden? De Bijbel voert alle lijden terug tot de val en ongehoorzaamheid (!) in de hof van Eden. Door de afval en zonde is het lijden in de wereld gekomen. Daar spreekt God tot onze eerste ouders over: smart, vloek, zweet, doornen en distels.

Door zijn ongehoorzaamheid aan God, zijn Schepper, heeft de mens zelf het lijden over zich gehaald!

Paulus schrijft in Romeinen 5:12-21 dat de ziekte en de dood door de zonde in de wereld zijn gekomen.

'Daarom, gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is en door de zonde de dood (en alle lijden) en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben.' (vs. 12)

We moeten wel héél voorzichtig zijn met het leed in het leven van een ander. Mag je zeggen dat het lijden veroorzaakt wordt door een bepaalde zonde of een zondig leven? Ons past het oordeel niet.

Denk aan de geschiedenis van de blindgeborene in Johannes 9:2 "Maar Jezus antwoordde: Noch deze heeft gezondigd, noch zijn ouders, maar dit is geschied, opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden."

Wél kan er soms een directe relatie zijn tussen zonde en lijden. Ik denk aan verslavingsziekten en de gevolgen.

Het Woord van God spreekt ook over het lijden van de hele schepping. 'Want wij weten dat het ganse schepsel tezamen zucht en tezamen als in barensnood is tot nu toe' (Rom.8:22).

De hele schepping zucht en lijdt. De Schepper heeft een goede aarde aan ons gegeven.

Het lijden en zuchten van de schepping is echter geen uiting van hopeloosheid. De schepping is in barensnood. Het tekent de hevigheid van het lijden, maar tegelijk ook de aanwezigheid van de hoop op verlossing. Calvin schrijft: 'De schepping zucht luide

als een vrouw die in barensnood is, totdat zij verlost zal zijn. Dit zuchten is niet zonder uitzicht of vruchteloos, het brengt tenslotte een blijde en gelukkige vrucht voort.'

De voorzienigheid van God en ons lijden.

Gods leiding in ons lijden. Wat is het doel? Is lijden zinloos? Is er een noodlot? Hoe is alle ellende te verklaren als God liefde is?

Waar was de God van Israël op 7 oktober 2023 bij de gruwelijke slachting door Hamas? En: Twee meisjes van elf en twaalf overleden door koolmonoxidevergiftiging. Hoe moeten we zo'n drama rijmen met de goede hand van God?

Nog één van de vele raadsels. Een jongen ging studeren in Utrecht. Hij wilde predikant worden. Wat was hij blij toen hij bijna klaar was. Geen wonder, want zijn ouders hadden zich krom gewerkt en een sober leven geleid om hem toch maar te laten studeren. Eindelijk was hij zo ver. Het laatste examen was vlakbij. En toen toen werd hij ernstig ziek en stierf. De ouders moesten hun zoon grafwaarts dragen i.p.v. dat hij de kansel beklom. 'Raadselachtig in Uw doen, heilig zijn Uw wegen, o God!'

De Heidelbergse Catechismus

Voor ons wordt de voorzienigheid Gods en ook ons lijden zo heerlijk en rijk beleden in de HC Zondag 9 en 10. Hier klinkt een oprechte geloofsbelijdenis: 'Dat de eeuwige Vader van onze Heere Jezus Christus, om Zijn Zoons Christus' wil mijn God en Vader is, op Welke ik alzo vertrouw, dat ik niet twijfel of Hij zal mij met alle nooddrift van het lichaam en de ziel verzorgen en ook al het kwaad dat Hij mij in dit jammerdal toeschikt (!),

“Heilig zijn
o God, Uw
wegen”

mij ten beste keren; dewijl Hij zulks doen kan als een almachtig God en ook doen wil als een getrouw Vader'. 'Alzo dat gezondheid en krankheid, rijkdom en armoede, en alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn Vaderlijke hand ons toekomen.'

Maar hoe moet je dat bespreken met mensen, die niets hebben met God en Zijn Woord? Dat is niet eenvoudig. Het is een ontzettend moeilijk onderwerp waar je met veel voorzichtigheid over moet spreken. Veel mensen komen altijd met hetzelfde: "Als God liefde is, hoe kan dan.....?"

Gods leiding en het lijden. De mens, die als God wil zijn, roept God ter verantwoording. Lijden hoort gewoon bij de schepping. God is niet almachtig, want Hij kan het lijden niet tegenhouden. Hij staat machteloos toe te kijken als mensen lijden.

C.S. Lewis wijst erop: 'Niet God, maar de mensen hebben pijnbanken, geselwerktuigen, gevangenissen, slavernij, geweren en bommen geproduceerd. Menselijke hebzucht of menselijke domheid en niet de schepping zijn de oorzaak van armoede en honger.'

'Waarom' vragen.

Wat kunnen er in ons eigen leven veel vragen zijn. Levensvragen en raadsels. Waarom dit en waarom dat? Waarom moet nu juist mij of mijn man dit overkomen? Wij leven zo vaak als rechthebbende mensen die met ons 'waarom' een vraagteken zetten achter God, achter Zijn wil, achter Zijn wijsheid, achter Zijn liefde, achter Zijn Woord.

Daarom zeggen sommigen: Je mag niet vragen 'waarom', maar je moet vragen 'waartoe'? Dit is een verkeerd onderscheid! Je mag wél vragen: waarom? Je mag vragen waarom de Heere een bepaalde weg met je gaat en gegaan is. In allerlei omstandigheden van je leven mag je de vraag stellen: Waarom? Alleen moet het niet gaan om de Heere ter verantwoording te roepen. Maar om in ootmoed te vragen om licht over je weg. Verschillende van Gods kinderen stellen de waarom-vraag in de Bijbel. Denk aan Asaf in de Psalmen 73 en 77. Zelfs de Heere Jezus, de Zoon van God, stelt deze vraag op Golgotha! Eloï, Eloï, lama sabachtani. Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?"

Vraag maar, niet opstandig, maar ootmoedig: 'Heere, waarom gaat U deze weg met mij? Heere, wat wilt U mij hiermee duidelijk maken? Heere, leer mij door Uw genade te berusten in Uw beleid. Leer mij, in mijn lijden, naar Uw wil te handelen.'

Johannes Calvijn schrijft: 'Die de voorzienigheid Gods niet ziet in z'n leven, is de ongelukkigste van alle

mensen'. Matthew Henry geeft ons mee: 'Onze rampen zijn slechts weinige en duizendmaal verdiend; onze zegeningen zijn vele en duizendmaal verbeurd. Wij moeten onze droefenissen niet toeschrijven aan het toeval, want zij zijn van God, noch onze zonden aan het noodlot, want zij zijn van onszelf'. Denk ook aan de woorden van de lijdende Job: 'Zouden wij het goede van God ontvangen en het kwade niet ontvangen?'

Beproeving en kastijding.

Een christen krijgt er zelfs een kruis bij. Om een discipel van Christus te zijn, is het nodig achter Hem het kruis te dragen en onszelf te verloochenen. Voor de ware gelovige geldt: In de wereld zult gij verdrukking hebben! De christen draagt dus, naast het lijden zoals een onwedergeborene, het eigen kruis, dat bij de christen hoort omdat het bij Christus hoort.

Maar dit lijden is geen straf meer op de zonden! Uit dit lijden is de vloek weggenomen. Het moet zelfs een gezegend lijden genoemd worden, want het brengt gezegende vruchten voort. Dit lijden beoogt de beproeving van gelovigen.

Kastijding wil zeggen dat het uit liefde gebeurt. Gods kind wordt door lijden geheiligd. Kastijding is een teken van het kindschap. Hij kastijdt een iegelijk zoon die Hij aanneemt en dat doet Hij opdat wij Zijn heiligheid zouden deelachtig worden (Hebr.12:4-11). Het dient ook tot versterking en volharding. Jakobus schrijft: Acht het voor grote vreugde broeders! Wanneer gij in velerlei verzoeken valt, wetende dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt (1:2,3).

In de gemeenschap met de Heere Christus is het lijden de weg tot de heerlijkheid: Zo wij anders met Hem

lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden (Rom.8:17b).

Tegenover het lijden, dat er in het leven van een kind van God is en zal zijn, staan wel de vertroosting van de Heere.

Anderen bijstaan en troosten in lijden, rouw en verdriet, hoe kan dat?

De vrienden van Job hebben het de eerste zeven dagen en nachten goed gedaan. Zij zagen dat de smart zeer groot was! Toen gingen zij spreken. Hierdoor werd het lijden van Job verzwaard. Wat een les voor ons! Woorden kunnen zo nameloos goedkoop zijn. Rechtzinnige zinnen en goedbedoelde woorden kunnen in lijden zo gauw verwonden. Troosten in lijden is dus niet in de eerste plaats spreken, maar het stellen van een daad. Het is het geven van geborgenheid en uitzicht.

Aanwezigheid is belangrijk. Luisteren, écht luisteren, dat is een bijzondere kunst!

Als je wat wil zeggen, wijs dan maar heen naar de medelijdende Hogepriester, Die is nedergedaald ter helle. Opdat ik in mijn hoogste aanvechtingen verzekert zij en mij ganselijk vertrooste dat mijn Heere Jezus Christus door Zijn onuitsprekelijke benauwdheid (!), smarten, verschrikking en helse kwelling, in welke Hij in Zijn ganse lijden, maar inzonderheid aan het kruis, gezonken was, mij van de helse benauwdheid en pijn verlost heeft (HC 16-44).

Wie heeft het zwaarste geleden naar lichaam en naar ziel? Lees Jesaja 53 nog maar eens aandachtig. En dat uit onbegrijpelijk liefde tot Zijn Vader en tot Zijn zondaarsvolk! Lees over de grote rijkdom van Gods uitverkorenen in Romeinen 8:28-39. "Wij weten, dat degenen die God liefhebben, alle dingen (!) medewerken ten goede, namelijk degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn."

Hoe omgaan persoonlijk met lijden in het licht van de Bijbel?

Elk huis heeft zijn kruis en elk hart zijn smart! Wat ligt er een onderwijs in de belijdenis van Job: Zie, ik ben te gering, wat zou ik U antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond! Zo kan een gebalde vuist door Gods ontferming wijzigen in een hand op de mond (Job 39:37-38).

Vijf lessen:

1. Tegenover het lijden dat God oplegt moeten wij zwijgen.

Wij moeten als kleine mensjes leren zwijgen voor de hoge God.

Gods bedoeling met de leiding van ons leven is een ondoorgroendelijke verborgenheid. Wij kunnen God niet narekenen. God hoeft ons geen rekenschap te geven van Zijn doen. Het is een genade en een zegen als we mogen gaan zwijgen en buigen! 'Doch gij, o mijn ziel, zwijg Gode, want van Hem is mijn verwachting' (Ps.62:6).

2. De openbaring van God (het Woord) geeft ons het laatste woord over lijden.

De openbaring van God spreekt van twee dingen, namelijk van de gerechtigheid van God en de liefde van God (Joh.3:16). De fout is dat we denken dat iemand die in Christus gelooft geen leed meer heeft. Dat is helemaal niet waar! Wat zij wel ontvangen is de kracht om het lijden te dragen. Zij mogen in hun lijden zien op de Overste Leidsman.

3. Hier op aarde is het volmaakte nog niet gekomen voor Gods kind. Er is de onvervuldheid en de onvolkomenheid. De volkomenheid wacht!

Nu zien we de vromen in lijden en moeite en de goddelozen daarentegen hebben macht en glorie. De onvolkomenheid moet je niet vergeten. Straks komt er de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Dat is het antwoord van het geloof op alle lijden. Dat is de grootste en de enige troost in het lijden.

Een diep woord van Paulus: Ik houd het daarvoor dat het lijden van deze tegenwoordige tijd niet is te waarderen tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden (Rom.8:18).

Dan dat prachtige beeld van het borduurwerk! Hier zien we de onderkant. Een chaos van kluwen en kleuren. Straks mogen ze zien op de andere kant. Wat een kunstwerk, met zulke fijne draden en schitterende kleuren. Wat een toekomst hebben toch al de Zijnen!

4. Satan is ook bewerker van het lijden

De vorst der duisternis is op deze aarde nog de overste. Hij is de verklager der broederen. Hij is ook de grote aanstichter, die veel lijden in het leven brengt. Hij is heel machtig. Gelukkig niet almachtig. Maar hij laat wel (onder de toelating van God) bij Job de kudden en de kinderen sterven. Hij is de grootste kwaaddoener!

5. De Heere wil het lijden gebruiken in het leven van de Zijnen tot hun heil.

Hij doet het tot hun bestwil. Alle moeite en lijden werken mee ten goede, hun die naar Gods voornemen geroepen zijn, namelijk die God liefhebben (Rom.8:28).

Paulus en Silas zijn een voorbeeld: 'k Zal Zijn lof zelfs in de nacht (van lijden), zingen daar ik Hem verwacht en mijn hart wat mij moog' treffen tot de God des Levens heffen.

De Heere mocht ons Zijn leiding in ons lijden doen zien en zo leren zingen. Zoals ook de dichter van Ps.118:9: 'De Heer' wou mij wel hard kastijden, maar stortte mij niet in de dood. Verzachte Vaderlijk mijn lijden en redde mij uit alle nood'

Zó komt een Drie-enig God aan Zijn eer en een zondaar aan het eeuwig heil.

Ds. M. Karens

Emeritus predikant Gereformeerde Gemeente, te Middelburg

Pastoraal

Vanuit de spelonk

'Als mijn geest in mij overstelpt was, hebt Gij mijn pad gekend...'

Psalm 142:4a

In meer dan één Psalm horen we de stem van een lijdend mensenkind. Psalm 142 is er één van. Blijkens het opschrift is hier sprake van “een onderwijzing van David”, met de extra aanduiding “toen hij in de spelonk was.” David, die vluchtend is voor Saul, als een veldhoen op de bergen. De inhoud van de Psalm geeft aan dat deze man naar Gods hart zijn benarde omstandigheden ervaart als die van een gevangenis (vers 8). Zijn geest is in hem overstelpt (vers 4). Zijn binnenste is bedolven door ontredde en verlamming. Daarbij komt dat hij zich onbegrepen acht door zijn naasten. Er is naar zijn ervaring niemand die er iets van meevoelt (vers 5). Ja, toch wel. Eén! De Heere weet van hem (vers 4). Voor Hem stort hij zijn hart uit. Hij belijdt het: “... mijn Toevlucht, mijn Deel in het land der levenden!” (vers 6). De Psalm loopt uit op het loven van Gods Naam. Wat een wonder!

Laat ik nog een andere stem uit de praktijk van het lijden laten horen. Het is die van de Schotse prediker Samuel Rutherford († 1661). Vanwege zijn getuigenis van Christus is hij verbannen van zijn geliefde gemeente Anwoth. We hebben er de heerlijke bundeling van zijn

ontroerende brieven aan te danken. Aan lady Kenmure schrijft hij het volgende. “Wanneer u aan de andere zijde van het water komt en uw voet gezet hebt op de oever van de heerlijke eeuwigheid en terugkijkt naar het water en op uw vermoeiende reis, en in de heldere spiegel van eindeloze heerlijkheid dieper in Gods wijsheid zult blikken, dan zult u wel moeten zeggen: ‘Had God anders met mij gehandeld, ik zou nooit gekomen zijn tot de vreugde van deze kroon der heerlijkheid.’ Nu ligt het nog op uw weg om te geloven, te lijden, te hopen en te wachten. Want ik betuig in de tegenwoordigheid van het alziend oog van Hem, die weet wat ik schrijf en wat ik denk, dat ik de zoete ervaringen van Gods vertroosting niet zou willen missen om al de bittere verdrukkingen. Ja, of God naar Zijn kinderen komt met een roede of met een kroon – als Hij Zelf komt, is het goed!” Opnieuw: wat een wonder!

Ds. J.M.J. Kieviet
Emeritus predikant Christelijk
Gereformeerde Kerk

Ik ben verstomd... Stilzwijgen onder Gods hand

**Thomas Brooks schrijft in zijn voorwoord:
'Aan alle getroffen en verdrietige, on-
tevreden, onrustige en vermoeide chris-
tenen in heel de wereld.' Dit betreft een
groot aantal mensen.**

De bekende tekst uit Psalm 39: Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan, is de grondslag van dit boek.

De schrijver, de Engelse predikant Thomas Brooks (ca. 1608-1680) was leger- en vlootpredikant, vervolgens gemeentepredikant in Londen en was een van de belangrijkste puriteinen uit zijn tijd. Hij was door de Heere geoefend in het lijden, zowel in zijn particuliere als ambtelijke leven. Hij geeft aan dat de reden dat hij dit boek schrijft allereerst is omdat de kastijdende hand van God zwaar op hem is geweest. Hij omschrijft kastijdingen als gouden sleutels, waarmee de Heere de rijke schatkamer van Zijn Woord ontsluit voor de zielen van Zijn volk. De inhoud van het boek tintelt van echt geestelijke lessen, als vrucht van een nabij leven met de Heere.

Aan alles is te merken dat de inhoud als het ware door Brooks zelf is heengegaan. Het diepe buigen voor de alleenwijze God wordt hier dan ook vanuit de praktijk beschreven. Daarmee is zijn geschrift zeer geschikt voor mensen die zwaar beproefd en bedroefd zijn. Ze krijgen vanuit Gods Woord pastoraal onderwijs over heilig stilzwijgen.

Dit boek is gebaseerd op Psalm 39:10. "Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet open doen, want Gij hebt het gedaan." Hij noemt verschillende vormen van stilzwijgen, zoals bijvoorbeeld een somber stilzwijgen, een gedwongen stilzwijgen, een wanhopig stilzwijgen.

Een heilzaam stilzwijgen onder Gods slaande hand is wat anders. Deze vormen worden uitgewerkt in acht zaken, een heilig en verstandig stilzwijgen houdt in:

- Een gezicht op God en een erkennen van God als de oorzaak van al de verdrukking die over ons komt.
- Een heilige en genadevolle vrees voor de majesteit, soevereiniteit, waardigheid en aanwezigheid van die God, onder Wiens slaande hand we verkeren.
- Een heilig stilzijn en een kalmte van het verstand en van de geest onder Gods slaande hand.
- Een ootmoedig, rechtvaardig vrijspreken van God van alle blaam, hardheid en onrechtvaardigheid in alle verdrukking die Hij over ons brengt. De verdrukte ziel weet dat een rechtvaardig God niets kan doen dat niet rechtvaardig is.
- Gevolgtrekking die de ziel tot zwijgen brengt, omdat er rust is in de uitkomst van de verdrukking.
- Dat het geweten aan de ziel een strenge opdracht, een plechtig bevel oplegt om rustig en stil te zijn.
- Dat we berusten en onszelf overgeven aan God, terwijl we onder Zijn slaande hand zijn.
- Dat we geduldig wachten op de Heere in onze verdrukking, totdat de verlossing komt.

In het derde hoofdstuk wordt beschreven wat een genadevolle en heilig en verstandig stilzwijgen in de verdrukking niet uitsluit:

- Bewustheid en het gevoel van onze verdrukking.
- Het gebed om verlossing uit de verdrukking.
- Dat men gevoelig is, aangedaan en bedroefd over zijn zonden, als de verdienende oorzaak van al zijn smarten en lijden.
- Het onderwijzen en leren van anderen in de verdrukking.
- Een matig treuren en wenen onder Gods slaande hand.
- Het zuchten, steunen en brullen onder de verdrukking.
- Het gebruik van enig rechtvaardig en wettig middel waardoor men uit zijn ellende verlost kan worden.
- Een rechtvaardige en sobere klacht tegen de bewerkers, de bedenkers, de aanhitters van onze verdrukking.

*Onderdrukte emoties
eisen hun tol*

Waarom moet een christen stilzwijgen en stil zijn onder de grootste verdrukkingen, de verdrietigste omstandigheden en de scherpste beproevingen die zij in deze wereld ondervinden?

- Om de stem van de roede beter te horen en te begrijpen.
- Om zich te onderscheiden van de mensen die van de wereld zijn.
- Dat ze zó gelijkvormig mogen zijn aan Christus hun Hoofd. Die stil en sprakeloos was in Zijn zwaarste beproevingen.
- Dat het een tienduizendmaal groter oordeel en verdrukking is om overgegeven te worden aan een geërgerde, tegensprekende, murmurerende geest onder de verdrukking, dan de verdrukking zélf.
- Dat een heilig en verstandig stilzwijgen in de verdrukking is om meer vertroosting en genade en vrede te ontvangen.
- Het is vruchteloos en dwaas om God te weerstreven.
- Dat ze daardoor satans plannen en verwachtingen te niet maken en verijdelen.

De algemene oorzaken en redenen waarom God Zijn volk kastijdt heeft Hij beschreven in Zijn Woord, Name-lijk voor hun bestwil, zie Hebr. 12:10, voor de uitzuivering van hun zonden, zie Jes. 1:10. Voor de verbetering van hun levenswandel zie Ps. 119:67 en 71, en voor de behoudenis van hun zielen zie 1 Kor 11:32. Dit moet voor hen uitwerken dat ze stil en tevreden zijn in al hun verdrukking, ook al zou God nooit hun nieuwsgierigheid bevredigen.

In het hoofdstuk 'Vermaning tot onderwerping', geeft de schrijver enkele overwegingen mee om zielen te verplichten stil en zwijgend te zijn onder de grootste zorgen en ergste beproevingen. Eén van de overwegingen die de schrijver weergeeft zijn: dat al uw verdrukking en zorgen u ten goede zullen uitwerken. 'En weet dat alles dragelijk en gemakkelijk zal maken voor een christen, wanneer er een heilig zwijgen is. En dat een heilig stilzwijgen onder de verdrukking uw beste beschutting zal zijn tegen de verzoeken waaraan de verdrukking u kan blootstellen. En dat er rust en vrede ontstaat als u kunt stilzwijgen onder Gods hand.' (1 Petr. 3:4)

De Heere kan een mens bezoeken in de dingen die het naast aan het hart van een mens liggen, die het dierbaarste zijn - in vertroosting en blijdschap - en hoe kan een christen dan stil zijn? Thomas Brooks schrijft: "Wanneer God u niet bezocht in die weldaad die u het

meest aan het hart lag en u het dierbaarst was, dan zou het geen werkelijke verdrukking zijn. Wat niet een of andere boezemweldaad treft, is de naam van verdrukking niet waard. Het kan zijn dat u veel gezondigd hebt in verband met wat u het liefste en het dierbaarste was."

Hoe te zwijgen wanneer de verlossing maar wordt uitgesteld? De Heere stelt de tijd van Zijn antwoord niet altijd vast overeenkomstig de spoedige verwachtingen van Zijn volk. God heeft Zijn liefste heiligen dikwijls uitsel doen ondervinden, want zowel de tijd als de afloop van een zaak behoort Hem toe. Alle verdrukkingen die de heiligen overkomen, zijn vruchten van Goddelijke liefde, Openb. 3:19, Hebr. 12:6, Job 5:17, 7:17,18, Jes. 48:10

Het is een 'kostelijk' boek, een onderwijzend boek, wat veel stof tot overdenken geeft. Een boek waar herlezing voor nodig is om de diepe inhoud enigszins te kunnen bevatten. In het boek is te lezen hoe God door het bloed van Zijn Zoon ondersteunende genade schenkt in het omgaan met kruisen. Een boek dat ik ieder aanbeveel die krommingen heeft in zijn levenslot.

Ik ben verstomd... Stilzwijgen onder Gods hand

Thomas Brooks

Uitgever: Gebr. Koster

Anna Frens
Redactielid

Gedicht

Elk zijn kruis

Ieder heeft zijn kruis op aard,
Ieder heeft wat hem bezwaart.
Ieder hart en ieder huis,
Heeft zijn eigen kwel en kruis.

't Ene kruis is openbaar,
't And're wordt men niet gewaar.
't Een is klein en 't ander groot,
Hout het één en 't ander lood.

Deze heeft een enkel kruis,
De ander heeft een dubbel thuis.
Maar dit is het wonderbaarst:
Ieder acht zijne 't zwaarst!

Bij het zijn houdt menig een
's Naasten kruis voor licht en kleen;
En als 't mocht en moog'lijk waar,
Ruilden velen met elkaar.

Zag men echter van nabij
Al de kruisen op een rij,
Ieder koos voor zich en nam,
Waar hij mee ter markte kwam.

't Kruis van and'ren schijnt u licht,
Gij bedriegt u in 't gewicht!
En wie weet of gij verdroegt,
Waar hun schouder onder zwoegt?

Niet aan ieders voorhoofd staat,
Hoe het hem van binnen gaat.
Menigmaal heeft menig hart
Midden onder 't lachen smart.

Draag dus naar de Heere 't wil,
Met gelatenheid en stil,
Gij uw kruis en ik de plaag,
Die Hij wil, dat ik verdraag.

't Kruis te kiezen naar zijn zin,
Heeft voorzeker niet veel in.
't Was of men zich 't enenmaal
Zou ontslaan van kruis en kwaal.

Door zijn lengte drukt het kruis,
Maar het helpt ons ook naar Huis.
't Legt de brug, die van het strand,
Ons geleidt naar d' overkant.

Mor dus niet, maar hoe het ga:
Denk aan 't kruis van Golgotha,
En aan Hem, Die kruis en kracht,
Geeft waar Hij zulks nodig acht!

Ds. B. Smijtegelt
(1665-1739)

Van de voorzitter

Wat een mooi thema heeft dit nummer! Gods leiding in ons leven is een thema dat zo dicht bij ons allen staat. Wie heeft er geen vragen over de leiding van God in ons leven? Met alle vragen kom ik steeds terecht bij de vragen en antwoorden van zondag 9 en 10 van onze Heidelbergse Catechismus. Daar gaat het over de Vaderlijke voorzienigheid. Al jaren verzamel ik alle boeken die daarover geschreven zijn en worden, omdat dit thema me zo intens bezighoudt. Wat zit er veel onderwijs in deze boeken, want ze leren ons dat Gods hand wel slaat, maar ook heelt (zie Job 5:18). Alle tegenspoed kan en wil Hij veranderen in voorspoed, als alle angst, teleurstelling, rouw, verdriet, trauma's door Hem worden gebruikt tot bekering, tot nadere oefening van het genadeleven. Dan wordt waar: Het is goed voor mij verdrukt te zijn geweest. Al meer ga ik de uitspraak van Luther begrijpen, die zei: 'Ik begrijp God niet, maar ik vertrouw Hem wel.' Die geloofsbelijdenis wens ik allen van harte toe.

Nieuws

Vermeldenswaard is de prachtige zangavond van 7 juni jl. in Wijk bij Aalburg. In een prachtige kerk zong het mannenkoor Door Eendracht Verbonden uit Werkendam onder leiding van Arie van der Vlist; Psalmen en geestelijke liederen, rondom Hemelvaart en Pinksteren. Ds. D. van Luttikhuisen (oud evangelist van Gent) sprak een helder meditatief woord 'Tussen Hemelvaart en Pinksteren'. Zelf mocht ik iets vertellen over onze vereniging. Het was een mooie avond, waarbij we vijf nieuwe leden mochten inschrijven en veel boeken verkochten. De collecte met giften bracht zo'n 1000 euro op!

Regio's

De regioavond avond in de Betuwe is inmiddels geweest. We begrepen dat spreker Nico van der Voet een goede inleiding heeft gehouden over Mantelzorg. Er waren helaas niet veel belangstellenden en dat houdt ons wel bezig als Bestuur. De avond werd gehouden in Ochten, weer eens een andere plek in de regio. In deze regio gebeurde er veel bij bestuursleden. Zo overleed van Christa Honkoop, de secretaresse, haar lieve vader. We willen Christa via deze plaats nogmaals van harte condoleren in dit grote verlies. Dirk Rebel, ook uit dit bestuur, was 40 jaar getrouwd en daarmee willen we hem en zijn vrouw van harte feliciteren. Wat liggen rouw en vreugde toch dicht naast elkaar. Beide families: van harte Gods zegen!

We zien op de site dat elke regio druk is met de voorbereiding voor het najaar. We hopen dat er weer goede regioavonden mogen volgen. Op D.V. 2 oktober

zal er een startavond voor een nieuwe regio worden gehouden in de HHJK te Wijk.

Lotgenotencontact

Alle mensen die zich hebben ingeschreven voor de lotgenootavonden rondom narcisme hebben inmiddels een brief gekregen. We zien uit naar goede bijeenkomsten en wensen iedereen die zich heeft aangemeld veel sterkte bij het bespreken van moeilijke en verdrietige zaken. Onze bestuursleden die zich hiervoor inzetten: hartelijk dank.

Vooruitblik

We kijken niet alleen uit naar de nieuwe regioavonden, maar ook naar:

1. De Landelijke dag van zaterdag 15 november.
Binnenkort krijgen jullie de uitnodiging, maar het is goed om de datum vast te zetten in onze agenda, zodat we elkaar weer kunnen en mogen ontmoeten. Wilma Trouwborst uit Gorinchem zal voor ons spreken.
2. Diezelfde avond hebben we een concert aangeboden gekregen van het Sionskoor van Peter Wildeman en het bekende mannenkoor Jeduthun van Arie Kortleven. Dat belooft een mooie avond te worden en zeker de mensen van de Gelderse Vallei en de Veluwe kunnen naar de HHK Lunteren trekken. Nadere info volgt op de site. De collecte is dan weer bestemd voor onze vereniging. Het wordt voor een aantal van ons echt een dagje Handreiking, maar dat hebben we er graag voor over!

Tenslotte

Terwijl ik dit schrijf op 1 juli, zien we de zomervakantie al dichterbij komen. Aanstaande vrijdag zijn er al regio's die de schooldeuren sluiten. Andere regio's volgen de week/weken daarop. Ik beken dat naarmate ik ouder word, ik temeer besef dat een periode van rust ons goed kan doen. Tegelijkertijd besef ik temeer dat we al onze zorgen niet thuis kunnen laten, ze zijn er vanaf de morgen tot de avond. Steeds dieper leer ik ook dat het opschrift op het vakantiehuisje van mijn ouders in Nunspeet terecht vermeldde; 'Repos ailleurs', de rust is elders. Onrustig is en blijft ons hart, zonder Christus. Maar bij Hem is die rust te krijgen, te vinden, te ervaren zelfs. Lieve vrienden, die rust in en bij Hem wens ik jullie allen van harte toe. Dat is een rust die alle verstand te boven gaat!

Mocht er iets zijn in deze vakantietijd wat jullie graag met ons delen: jullie weten ons te vinden he? Laten we elkaar vooral elke dag (!) vinden aan Gods genadetroon. Dat verbindt zo buitengewoon aan elkaar.

Wim Visser

Voorzitter

Regioavonden bij u in de buurt

BETUWE:

Datum: 19 november 2025
Tijd: 19.45 uur (inloop vanaf 19.15 uur)
Thema: Narcisme
Spreker(s): Arthur Hegger en Nathan van der Velden
Plaats: De Samenkomst, Raadhuisplein 3,
Leerbroek

NOORD:

Datum: 21 oktober 2025
Tijd: 19.45 uur
Thema: Hechting en trauma
Spreker(s): Allard Sierksma en Nathan van der Velde
Plaats: De Leerkamer, Kerklaan 6, 7951 CD
Staphorst

GELDERSE VALLEI:

Datum: 16 oktober 2025
Tijd: 19.45 uur
Thema: Verlies na diagnose
Spreker(s): Ada de Jong (GZ-psycholoog)
Plaats: Nog onbekend

TWENTE:

Datum: 30 oktober 2025
Tijd: 19.30 uur (inloop vanaf 19.15 uur)
Thema: Hechtingsproblematiek
Spreker(s): Petra van Nederpelt
Plaats: Gereformeerde kerk 'Ons Centrum'
Putman Cramerstraat 55, Enter

VELUWE:

Datum: 16 oktober 2025
Tijd: 19.45 uur (inloop vanaf 19.15 uur)
Thema: Nog onbekend
Spreker(s): Dhr. D (Dirk) van Elzelingen
Plaats: Oenenburgkerk, Vlierweg 79, Nunspeet

ZEELAND:

Datum: 9 oktober 2025
Tijd: 19.30 uur
Thema: Psychische nood en pastoraat
Spreker(s): Ds. J.M.J. Kieviet
Plaats: Kerk Ger.Gem. Langeweg 61,
's-Gravenpolder

HART VAN HOLLAND:

Datum: 14 oktober 2025
Tijd: 19.45 uur (inloop vanaf 19.15 uur)
Thema: Naaste van iemand met borderline
Spreker(s): Arthur Hegger (klinisch psycholoog bij
Eleos)
Plaats: Graaf Jan van Nassauschool, Steijnpad 1,
Gouda

Kijk voor alle actuele informatie
op eenhandreiking.nl

“Een veilige
haven in chaos
en onrust.”